

Leerlingenzorg

Volgens de 1-zorgroute

Basisschool

De Lage Weijken

Inhoudsopgave

Zorgprofiel van onze school-----	3
1-zorgroute-----	7
Stap 1: cyclus handelingsgericht werken door de groepsleerkracht-----	7
Stap 2: groepsbespreking-----	8
Stap 3: leerlingbespreking -----	8
Stap 4: individueel handelingsplan -----	9
Stap 5: extern handelen: HGD, consultatie en/of begeleiding -----	10
Stap 6: externe zorg: verwijzing -----	10
Bijlagen-----	11

Zorgprofiel van onze school.

Het profiel is opgesteld zodat voor iedereen (ouders, leerlingen en andere partijen) inzichtelijk is wat de mogelijkheden van de school zijn voor extra ondersteuning.

“Ontwikkelen doen we samen, onze school stemt af op de mogelijkheden van eenieder en wij voelen ons verantwoordelijk voor en met elkaar”.

Wij hebben de ervaring dat de meeste kinderen goed leren in een omgeving waarin structuur geboden wordt en waarbinnen duidelijke afspraken gelden. We hanteren hierbij een systeem van:

Basiszorg:

Daarom zie je op de Lage Weijens in groep 1-2:

- dat er spelend geleerd wordt.
- dat er gewerkt wordt binnen thema's.
- dat er gewerkt wordt vanuit Schatkist, gecombineerd met coöperatieve werkvormen en ideeën vanuit basisontwikkeling.
- dat er gebruik wordt gemaakt van dagritmekaarten.
- dat kinderen in groep 2 een weektaak krijgen .
- dat er getoetst wordt middels CITO LOVS toetsen.
- wij werken met de leerlingvolgsystemen KIJK en ZIEN.

Daarom zie je op De Lage Weijens in groep 3 t/m 8:

- reguliere jaargroepen.
- gedifferentieerde instructiemomenten.
- verschillende vormen van differentiatie; tempo, tijd, hoeveelheid, aard van oefenstof.
- aandacht voor leerstrategieën en leerstijlen.
- het dagprogramma op het bord staan (kinderen weten waar ze aan toe zijn, wat hen te wachten staat).
- een protocol waarop omgangsregels en afspraken staan die leerkracht en kinderen samen hebben afgesproken en ondertekend.
- dat er gewerkt wordt met het zgn. directe instructiemodel bij rekenen en lezen. Hierbij wordt rekening gehouden met instructie- en verwerkingsbehoeften van kinderen.
- coöperatieve werkvormen waarbij kinderen in groepjes samenwerken en ieder kind een taak heeft.
- momenten waarop de kinderen zelfstandig werken, en de leerkracht zich richt op een klein groepje of individueel kind.
- dat er getoetst wordt middels methode gebonden toetsen en CITO LOVS toetsen. om de resultaten te meten.
- dat de kinderen een rapport krijgen met daarop een woordwaardering én (toenemend in de hogere groepen) een puntenwaardering, waarbij het hoogste cijfer een 10 is en het laagste cijfer een 4.
- dat iedere leerkracht in het volgsysteem ZIEN welbevinden en betrokkenheid - invult. Wanneer blijkt dat er iets aan de hand kan zijn, wordt voor het kind de gehele vragenlijst ingevuld.
- dat er gewerkt wordt met aparte methodes voor de vakgebieden.

We werken met 5 niveaus van zorg voor leerlingen.

Algemene zorg:

Niveau 1: Algemene zorg in de groep.

De leerkracht is op de hoogte van het dossier van de leerling en signaleert in de groep. Hierbij is sprake van het basisaanbod voor alle leerlingen. Er wordt al rekening gehouden met verschillen in kennis, vaardigheden, gedrag en ontwikkel- en onderwijsbehoeften. Afhankelijk van deze behoeften en op grond van toets resultaten en observatie, wordt het

handelen van de leerkracht toegespitst. De methodes worden gevolgd wat betreft planning en tips voor re-teaching en pre-teaching.

Niveau 2: Extra zorg in de groep.

Algemene zorg is niet toereikend. De leerkracht gaat op zoek naar extra mogelijkheden en maatregelen. In het groepsplan worden extra activiteiten voor de leerling opgenomen of er wordt handelingsplan voor 6 weken opgesteld.

Je moet hierbij denken aan: extra tips uit de methode uitvoeren, inzet van andere materialen, inschakelen van ouderhulp of hulp van oudere leerlingen, extra oefenen op de computer. In dit niveau gaat het om de extra zorg (buiten het basisaanbod) die wordt gegeven in de groep door de leerkracht.

Breedtezorg:

Niveau 3: Speciale zorg na intern onderzoek

Als er behoefte is aan meer informatie of er zijn onvoldoende mogelijkheden om aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van een leerling, dan is er sprake van handelingsverlegenheid. Dan kan de leerkracht een beroep doen op de intern begeleider voor observatie en/of onderzoek. Hierover wordt verslag gedaan aan de leerkracht en de ouders. Daarna wordt een handelingsplan opgesteld (smart) en uitgevoerd.

Er wordt geëvalueerd en afhankelijk van het behalen van de doelen /prognose kan het plan worden beëindigd of komt er een vervolgplan.

Niveau 4: Speciale zorg na extern onderzoek en/of externe advisering en ondersteuning.

Indien er onvoldoende ontwikkel-/leerrendement is, kan in overleg met de interne begeleider besloten worden om een externe specialist te raadplegen. Indien een diagnostisch onderzoek gewenst is, kunnen de school of ouders dat laten uitvoeren. Hiervoor moeten alle gegevens over een kind worden verzameld in een leerling dossier (startdocument). Soms gaat een kind voor een bepaald vak werken vanuit een eigen ontwikkelperspectief.

Dat houdt in dat de einddoelen naar beneden of in de breedte bijgesteld worden.

Soms wordt door ouders (in overleg met school) externe RT ingeschakeld. Wij willen dat zoveel mogelijk buiten de schooltijden.

Voor een beperkt aantal leerlingen is RT buiten de groep, door een van de IB-ers mogelijk.

Dieptezorg:

Niveau 5: Speciale zorg voor leerlingen met speciale hulpvragen, een arrangement. Onze school doet een beroep op expertise van het - SWV om de handelingsverlegenheid om te kunnen zetten in handelingsbekwaamheid -. –Soms is er extra formatie om de leerling intensief (ook buiten de groep) te kunnen begeleiden. Deskundigen leveren een bijdrage om het onderwijs passend te maken voor deze leerlingen. Er wordt een ontwikkelingsperspectief + handelingsplan voor deze leerlingen opgesteld.

We doen er alles aan om leerlingen die extra zorg nodig hebben zo goed en zo lang mogelijk op onze school te helpen en te begeleiden.

Belangrijk hierbij vinden wij het welbevinden van de leerling, maar ook de belastbaarheid van de leerkracht en de groep medeleerlingen. Als er een grens bereikt wordt zullen we in overleg met ouders naar een passende oplossing zoeken.

We stemmen af op de mogelijkheden van eenieder!

Nog meer kwaliteiten.

Wat hebben we "in school":

1. gediplomeerde RT-er in de persoon van Will van Hoof, tevens ervaren ICL-er.
2. gediplomeerde intern begeleider Christine Robben.
3. gediplomeerd taal coördinator (Magistrum) : Maarten Voesenek.
4. rekencoördinator voor de hele school: Joris van den Burg.
5. gediplomeerde leerkracht voor kinderen met gedragsproblemen: Wendy Sprangers.
6. gediplomeerde directeur (Magistrum)

Ervaringen op school met begeleiden van:

- doof kind (t/m groep 8).
- autistische kinderen (t/m groep 8).
- kinderen met Downsyndroom (t/m groep 8).
- kinderen met spina bifida (t/m gr. 3 en gr. 6).
- kinderen met een stoornis in de ontwikkeling van de coördinatie van bewegingen (t/m groep 8).

Beleid m.b.t. dyslectische kinderen:

Dyslexie wordt vastgesteld door psychologen en orthopedagogen. Aan onderzoek en diagnose zijn kosten verbonden. Deze worden niet vanzelfsprekend door de school betaald. Er kan sprake zijn van een lichte vorm van dyslexie of een ernstige vorm.

De wet bepaalt dat bij kinderen met een ernstige, enkelvoudige dyslexie het onderzoek en behandeling vergoed wordt door de gemeente.

Voorwaarden hiervoor: 3 x een E-score bij het Cito leerlingvolgsysteem bij lezen en/of spelling ondanks intensieve begeleiding vanuit een groeps- of handelingsplan.

De behandeling bestaat dan uit een intensieve, individuele training buiten de lessen om door een dyslexiespecialist (meestal 40 behandelingen), waarbij ook opdrachten voor in de klas en thuis worden verstrekt.

Hoe gaan we bij ons op school om met dyslexie?

1. Leerlingen die dyslectisch zijn krijgen per week 1 uur meer instructietijd. Ook leerlingen met leesproblemen (waarbij dyslexie nog niet is vastgesteld) krijgen deze aanvullende/extra instructietijd. Dit wordt in het groepsplan opgenomen (maatjes / 1*).
2. Er worden geen toetsen voorgelezen (dit toetst begrijpend luisteren).
3. De te maken toets mag voor dyslectische kinderen (met dyslexieverklaring) wel worden opgedeeld in meerdere momenten (meer tijd).
4. Bij lessen taal, begrijpend lezen of wereldoriëntatie kan de tekst voorgelezen worden door de leerkracht of een maatje.
5. Soms worden het aantal oefeningen beperkt.
6. Soms worden teksten vergroot.
7. Voor de groepen 7 en 8 zijn 2 Daisy- spelers beschikbaar (gesproken teksten).
8. Spellingfouten worden bij stellen en Engels minder zwaar mee gerekend.

Voor de punten 3 t/m 6 geldt dat dit mogelijke maatregelen zijn. Het staat niet bij voorbaat vast dat deze allemaal ingezet worden. We kijken situationeel wat nodig is en helpt.

Wanneer een leerling een dyslexieverklaring (op het gebied van lezen) heeft, mogen de entreetoets en de eindtoets (volgens richtlijn van inspectie en Cito) wel met behulp van een ingesproken CD gemaakt worden.

Onze grenzen.

Natuurlijk heeft iedere school haar grenzen als het gaat om het kunnen aanbieden van zorg. Deze grenzen willen we in het belang van de school en iedereen die er werkt en leert niet overschrijden. De volgende grenzen kunnen we hierbij vooraf aangeven:

- verstoring van rust en veiligheid;
- interferentie van zorg en/ of behandeling aan de ene kant en onderwijs aan de andere kant;
- verstoring van het leerproces van andere leerlingen;
- het niet beschikbaar zijn van noodzakelijke thuiszorghulp/ materialen;
- als de school, ondanks aantoonbare inspanningen, begeleiding en coaching de zorg niet aan kan;
- ouders weigeren de grondslag van de school te accepteren;
- er gebrek aan opnamecapaciteit in de school is;
- evt. andere grenzen worden door de school met argumenten aangegeven.

Externe bronnen.

Behalve kijken naar wat we intern kunnen, is het voor ons ook zaak te onderzoeken wat er extern aan bronnen en mogelijkheden kan worden gezocht. In een feitelijke situatie zullen we aan de hand van onderstaande punten nagaan waar we extra faciliteiten op kunnen vragen.

Op het terrein van personeel bekijken we:

- of ambulante begeleiding kan worden ingeroepen;
- of er extra inzet mogelijk is vanuit het samenwerkingsverband;

Op het terrein van huisvesting bekijken we:

- welke aanpassingen er nog mogelijk zijn aan het gebouw;
- of er nog ruimte is in het budget van de gemeente;
- of er via andere bronnen nog een aanvulling kan worden gegeven;
- of het mogelijk is om bij de cluster 2 , 3 of 4 scholen* of bij de speciale school voor basisonderwijs aanpassingen te lenen.

*Cluster 2 = school voor onderwijs aan slechthorende en dove kinderen

*Cluster 3 = school voor onderwijs aan verstandelijk- en/of lichamelijk gehandicapte kinderen.

*Cluster 4=school voor onderwijs aan kinderen met gedragsproblemen.

Op het terrein van materieel bekijken we:

- of het mogelijk is om bij andere scholen materiaal te halen;
- of een cluster 2, 3 of 4 school of speciale school voor basisonderwijs materialen kan uitlenen.

De leerlingenzorg wordt vanuit de 1-zorgroute vormgegeven.

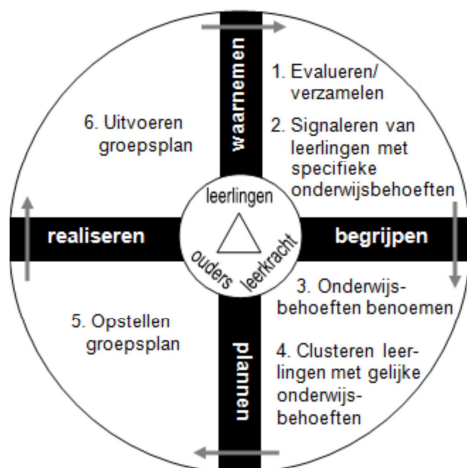
Deze route gaat onder andere uit van het handelingsgericht werken.

In het onderstaande schema staan de zes stappen van de 1-zorgroute weergegeven:

- Stap 1: cyclus handelingsgericht werken door de groepsleerkracht.
- Stap 2: groepsbespreking (sept. en feb/mrt).
- Stap 3: leerlingenbespreking (3 x spreekuur , 5 x ZAT, verder tussentijds op afspraak).
- Stap 4: individueel handelingsplan (HP) / aanscherpen groepsplan.
- Stap 5: extern handelen: handelingsgerichte diagnostiek (HGD), consultatie externen (spreekuur Edith van Huijkelom / Jeugdarts / schoolverpleegkundige en schoolmaatschappelijk werk in ZAT-overleg).
- Stap 6: externe zorg: verwijzing naar TAC (via DBG), instelling voor jeugdzorg, enzovoort.

Stap 1: cyclus handelingsgericht werken door de groepsleerkracht

1. Begin met het evalueren van het vorige groepsplan (lezen en spelling) en verzamel leerlingengegevens in een groepsoverzicht (ook van rekenen en begrijpend lezen).
2. Signaleer leerlingen die specifieke onderwijsbehoeften hebben. De leerkracht vult de lijst onderwijsbehoeften in voor de groep.
3. Benoem wat de onderwijsbehoeften van deze leerlingen zijn.
Beschik je over voldoende informatie om deze onderwijsbehoeften aan te kunnen geven?
 - Zo ja, benoem de pedagogisch-didactische behoeften van de leerling.
 - Zo nee, welke informatie heb je nog nodig om dit wel vast te kunnen stellen?Verzamel deze informatie op basis van een duidelijke vraag.
4. Groepeer leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften in een subgroep.
5. Stel een plan op voor de hele groep en de subgroep(en).
onderwijsbehoeften van de leerlingen, een onderwijsaanbod voor de hele groep en de subgroep(en). In het groepsplan beschrijft de groepsleerkracht hoe de komende periode, met de verschillen in de groep om zal worden gegaan.
Per jaar moeten er 2 groepsplannen opgesteld worden (wel met tussentijdse evaluaties).
Voor de overgang naar het volgende leerjaar maakt de leerkracht vast een aangepaste groepsindeling (op basis van de evaluatie groepsplan en cito juni).
Ook de onderwijsbehoeften gaan mee naar het volgende leerjaar.
Op deze manier heeft de groepsleerkracht aan het begin van het jaar voldoende informatie om met de nieuwe groep doelgericht aan de slag te gaan.
6. De groepsplannen die opgesteld zijn worden uitgevoerd. Op basis van de dagelijkse observaties en reflecties kunnen de plannen zo nodig aangepast worden, eventueel in overleg met de IB-er.

Stap 2: groepsbespreking

In de groepsbespreking, bespreken de groepsleerkracht en IB-er 2 keer per jaar de volgende vragen:

1. Hebben de leerlingen geprofiteerd van de aanpak in de groepsplannen?
 - Zo ja, wordt de aanpak in het volgende groepsplan of instructiegroepen zo voortgezet?
 - Zo nee, wat moet er aangepast worden?

Als er een leerling herhaaldelijk onvoldoende profiteert van de aanpak, kan besloten worden om de leerling aan te melden voor de leerlingenbespreking (stap 3).

2. Welke leerlingen zijn op basis van de gegevens in het groepsoverzicht gesignaleerd en wat zijn hun pedagogisch-didactische behoeften? Weet je niet genoeg om de onderwijsbehoeften vast te stellen? Welke informatie heb je nog nodig om dit wel vast te kunnen stellen? Verzamel deze informatie doelgericht op basis van een duidelijke vraag.
3. Welke leerlingen hebben vergelijkbare onderwijsbehoeften en hoe zijn zij te groeperen in een groepsplan?
4. Heeft de groepsleerkracht begeleiding van de IB-er nodig bij het opstellen of uitvoeren van het groepsplan? Zo ja, dan formuleren zij samen een duidelijke begeleidingsvraag.

Als de onderwijsbehoeften van een leerling onduidelijk blijven of als de leerling onvoldoende profiteert van het groepsplan, dan kan de leerling eventueel aangemeld worden voor de leerlingbespreking. De IB-er vult tijdens de groepsbespreking de belangrijkste bevindingen, afspraken en besluiten in op het verslagformulier van de groepsbespreking. Voordat de leerlingbespreking plaats vindt, wordt een gesprek met de ouders gehouden. Hierin wordt besproken of de ouders de signalen van de school herkennen, welke signalen zij thuis zien, wat thuis en op school goed gaat en welke vragen zij voor de bespreking hebben. Zo wordt er een duidelijke vraag voor de leerlingbespreking geformuleerd. De deelnemers van de leerlingbespreking ontvangen informatie over de leerling ter voorbereiding van de bespreking.

Stap 3: leerlingbespreking (intern of spreekuur Edith).

De leerlingbespreking wordt geleid door de IB-er.

Bij deze leerlingbespreking kunnen ook andere (externe) deskundigen aanwezig zijn, zoals een RT-er, schoolarts of leerlingbegeleider. Het doel van de bespreking is om de geformuleerde vragen te beantwoorden, de onderwijsbehoeften van de leerling te verhelderen en te kijken hoe aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoetgekomen kan worden. Naar aanleiding van de bespreking kan het volgende besloten worden:

- Als de onderwijsbehoeften van de leerling niet binnen een groepsplan te realiseren zijn, dan kan er een individueel handelingsplan opgesteld worden.

(stap 4)

- Als de onderwijsbehoeften onduidelijk blijven, ook na intern onderzoek door de groepsleerkracht, IB-er of RT-er, dan kan er een externe handelingsgerichte diagnose (HGD) aangevraagd worden (stap 5). Dit kan ook nodig zijn voor vragen naar bepaalde diagnoses van leerlingen of een verwijzing naar de jeugdzorg. Samen met de aanwezige tijdens de leerlingbespreking worden vragen geformuleerd.

- Als de onderwijsbehoeften van de leerling duidelijk zijn, maar we zijn hier handelingsverlegen in, kan wanneer dat gewenst is externe (ambulante) begeleiding aangevraagd worden: arrangement (stap 5). Samen worden één of meer duidelijke consultatie- of begeleidingsvragen geformuleerd.

- Als herhaalde inspanningen niet voldoende blijken te zijn, kan verwijzing naar een andere basisschool of een school voor speciaal (basis)onderwijs het overwegen waard zijn (stap 6).

De leerlingenbespreking is een belangrijk schakelmoment naar de externe zorg. Na afloop ervan vindt een terugkoppeling naar de ouders plaats. De uitkomsten van de bespreking, de antwoorden op hun vragen en de manier waarop de school en ouders gaan samenwerken worden hierbij besproken. Wanneer externe hulp nodig is, vraagt de IB-er de ouders naar hun toestemming, hun hulpvragen, wensen en verwachtingen omtrent de externe hulp. Wanneer de bespreking met de IB-er over een aantal specifieke leerlingen is geweest, wordt door de groepsleerkracht hiervan een klein verslag in ParnasSys gezet in de vorm van een notitie. Dit gebeurt ook met de gesprekken van de ouders. Zo kan later altijd nagekeken worden wat besproken is, ook als de leerling naar een andere groep gaat.

Stap 4: individueel handelingsplan

Als de onderwijsbehoeften van de leerling niet binnen het groepsplan te realiseren zijn, dan kan er besloten worden om een individueel handelingsplan (HP) op te stellen. In het HP staat een doel aangegeven en hoe de komende periode gewerkt zal worden om dit doel te bereiken. Ook hierin staan de onderwijsbehoeften van de leerling centraal: wat heeft deze leerling pedagogisch en didactisch nodig om het gestelde doel te behalen? Het HP is er op gericht dat de leerling weer gaat profiteren van de groepsplannen. Het plan geldt voor dezelfde periode als de andere plannen en wordt in de groepsbespreking geëvalueerd: zijn de doelen behaald?

Een HP is zoveel mogelijk een onderdeel van -of bijlage bij- het groepsplan. Wanneer het HP onvoldoende resultaat oplevert, vindt opnieuw aanmelding bij de leerlingenbespreking plaats. Er moet dan gekeken worden of er een nieuw handelingsplan opgesteld wordt of dat er 'externe stappen' gezet moeten worden (stap 5 en 6).

Wanneer een leerling een andere leerweg volgt of een arrangement geniet, moet er een ontwikkelingsperspectief opgesteld worden. In dit ontwikkelingsperspectief wordt een route uitgezet om een bepaald niveau -wat past bij de leerling- aan het eind van de basisschool te behalen. Het is belangrijk dat dit plan zorgvuldig opgesteld wordt. Dit gebeurt door de leerkracht met hulp van de IB-er. Het ontwikkelingsperspectief wordt op dezelfde momenten als de groepsplannen opnieuw bekeken en aangepast.

Stap 5: extern handelen: HGD, consultatie en/of begeleiding

Op basis van de besluiten die in de leerlingbespreking genomen zijn, kunnen de volgende stappen gezet worden:

Diagnostiek.

Wat zijn de diagnostische vragen die naar voren zijn gekomen bij school en de ouders? Wie kan deze vragen het beste beantwoorden: psycholoog/orthopedagoog, een onderwijsadviseur, ambulante begeleider.

Consultatie of begeleiding.

Wat zijn de consultatie- of begeleidingsvragen die naar voren zijn gekomen bij de school en de ouders? Wie kan deze vragen het beste beantwoorden: psycholoog, schoolarts, schoolmaatschappelijk werker, ambulante begeleider.

- Wat zijn de doelen van de consultatie of begeleiding?
- Zijn deze doelen bereikt?
- Zo ja, de consultatie of begeleiding is niet langer nodig en wordt beëindigd.
- Zo nee, in de leerlingenbespreking wordt besproken wat de vervolgstappen zijn.

Stap 6: externe zorg.

Wanneer het voor de school niet mogelijk blijkt te zijn om aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen, wordt na overleg met de ouders en met hun toestemming, via

het DBG (deskundige bevoegd gezag) een advies of arrangementsvraag bij de TAC ingediend. Dit kan leiden naar verwijzing naar:

- Een andere basisschool.
- Een Sbo school.
- Een So school.

Bijlage 1: Groslijst onderwijsbehoeften

Een onderwijsbehoefte bestaat uit twee delen:

1. Welk doel streef je met een leerling na?
2. Wat heeft de leerling (extra) nodig om dit doel te halen?

Deze groslijst bevat een aantal aandachtspunten voor het bepalen wat een leerling nodig heeft om een bepaald doel te bereiken.

Instructie

- Visuele ondersteuning (bijvoorbeeld: plaatjes, pictogrammen)
- Auditieve ondersteuning (bijvoorbeeld: voorlezen opdracht, luisteren naar verhaal)
- Materiële ondersteuning (bijvoorbeeld: kralenketting, rekenrek, blokjes, speciale pen)
- Verkorte instructie (alleen bespreking opdrachten, korte aanduiding van oplossingsstrategie)
- Verlengde instructie (herhalen van basisinstructie, helpen bij keuze juiste oplossingsstrategie, extra ophalen van voorkennis, uitvragen van zojuist gegeven instructie, directe instructie, preteaching, reteaching)
- Gedragsinstructie ten aanzien van resultaten van de verwerking

Leertijd

- Extra leertijd (meer leertijd beschikbaar stellen om vaardigheid te verwerven)
- Minder leertijd (minder leertijd bieden en tijd vrijmaken voor verdieping en uitdagende leerstof/werkvormen)
- ...

Extra of andere leerstof

- Leerstof ter herhaling, verdieping, verrijking
- Remediërende leerstof
- Ondersteunende materialen en programma's
- Opdrachten die de leerling uitdagen en activeren
- Opdrachten die overzichtelijk zijn

Procesgerichte feedback

- Vergroten van competentiegevoelens (benoemen successen)
- Vergroten van zelfstandigheid (geven van meer verantwoordelijkheid)
- Tussentijdse feedback (om bepaalde tijd aanspreken op werkhouding: hoe?)
- Feedback op uitvoering opdrachten (bijvoorbeeld strategiegebruik en taakaanpak)
- Gedragsinstructie direct na de basisinstructie
- Ondersteuning met materiaal (stickers, klok, picto's, gedragskaart)

Structureren van de taak

- Opdelen van de taak in kleine leerstapjes
- Afdekken van delen van de taak
- Plaatje weglaten
- Vergroot lettertype
- Eén opdracht op een bladzijde
- Extra groot materiaal aanbieden
- Stappenplannen en checklists (bijvoorbeeld voor maken werkstuk)
- Overgangen tussen activiteiten afbakenen en verduidelijken
- ...

Activerende werkvormen

- Uitdagende werkvormen
- Actief leren (doe-opdrachten)
- Aansluiten belevingswereld
- ...

Maatregelen om de motivatie en plezier in leren te bevorderen

- Uitdagende werkvormen
- Variatie in werkvormen
- Belonen
- Aansluiten belangstelling kinderen
- Kinderen zelf keuzes laten maken
- Succeservaringen creëren

Aanpassing in leeromgeving

- Rustige werkplek
- Prikkelreductie
- Ordenen van benodigde materialen

Bijlage 2: Verzamellijst onderwijsbehoeften

Een onderwijsbehoefte bestaat uit twee delen:

1. Welk doel streef je met een leerling na?
2. Wat heeft de leerling (extra) nodig om dit doel te halen?

Bij het formuleren van de onderwijsbehoeften kunnen de volgende hulpzinnen ondersteuning bieden:

Dit kind heeft...

... een instructie nodig ...

- waarbij de groepsleerkracht voordoet en hardop denkt;
- die de betekenis van keersommen verheldert;
- die haar sterke visuele kant benut ter compensatie van het zwakke gehoor (bijvoorbeeld met plaatjes, foto's, picto's of stripverhalen);
- die vooral auditief is (hardop voorlezen, instructie in een verhaal, liedje of rijmpje);
- die verkort is (doelen, kernpunten en oplossingsstrategieën kort bespreken waarna het kind zelfstandig aan het werk kan);
- die verlengd is (activeren basisvaardigheden, begeleide inoefening, ondersteuning bij het toepassen van de strategie en stimuleren tot het bedanken van eigen voorbeelden).

... opdrachten nodig ...

- die op of net onder haar niveau liggen zodat zij de komende maand vooral succeservaringen kan opdoen;
- die op of net boven haar niveau liggen zodat ze voldoende uitdaging krijgt;
- die overzichtelijk zijn door een sobere lay-out met zo weinig mogelijk afleiding van plaatjes;
- waarbij hij alleen de antwoorden hoeft in te vullen;
- met uitgewerkte voorbeelden

... (leer)activiteiten nodig ...

- die aansluiten bij haar belangstelling voor de natuur;
- die structuur bieden met een stap-voor-stap-plan en zelfcorrigerend zijn zodat hij direct feedback krijgt;
- die de denkhandelingen concreet ondersteunen (bijvoorbeeld een getallenlijn);
- die erop gericht zijn om de leertijd zo goed mogelijk te besteden;
- die opgedeeld zijn in kleinere deelactiviteiten;
- die hem uitdagen (zoals uitbreiding met plustaken en verdiepingsopdrachten);
- die ruimte laten voor eigen keuze in inbreng.

... Feedback nodig ...

- die consequent en direct op het gewenste gedrag volgt;
- waarbij de inzet/inspanning wordt benadrukt ('Je hebt tien minuten helemaal zelfstandig doorgewerkt');
- waarbij de succeservaringen worden benadrukt ('Je hebt zeven sommen goed' in plaats van 'drie fout');
- die in een grafiekje is weergegeven zodat ze haar vorderingen goed kan volgen en zich minder met andere kinderen gaat vergelijken.

... groepsgenoten nodig ...

- met wie ze samenwerkend kan lezen;
- die accepteren dat hij 'anders' reageert in een onverwachte situaties;
- die haar vragen mee te spelen in de pauze;
- die zijn clowneske gedrag negeren en er niet om lachen;
- die hem niet uitdagen door te rijmen op zijn naam.

... een groepsleerkracht nodig ...

- die de overgangen tussen de activiteiten structureert;
- die de instructie terugvraagt, controleert en samen met hem evalueert (responsieve instructie);
- die let op haar taakbeleving en deze voorafgaand, tijdens en na de taak met haar bespreekt;
- die vriendelijk en beslist is;
- die positieve interne attributies bij succes benadrukt;
- die situaties creëert waarin haar sterke kanten (behulpzaam en sociaal vaardig) naar voren komen;
- die doelgericht (dus flexibel) kan differentiëren;
- die hem complimenteert met zijn inzet.

Overige, zoals:

- een leeromgeving nodig die ...
- ondersteuning nodig die ...

Hoe betrek ik de leerling erbij?

We willen kinderen daadwerkelijk zien mede-eigenaar van hun eigen leerproces, dan is het logisch dat we ze ook leren nadenken over wat ze willen leren en op welke manier. Dit kan door kinderen zelf de gelegenheid te beiden aan te geven wat zij willen leren en denken nodig te hebben op het gebied van lezen, spellen, rekenen, gedrag en werkhouding. dit kunt u bijvoorbeeld doen aan de hand van de volgende zinnen en vragen:

Nu kan ik ...

Straks wil ik ... kunnen/kennen.

Wat kan ik zelf doen omdat te bereiken?

Ik ...

Wat kan mijn juf of meester doen zodat ik dat kan bereiken?

Mijn juf of meester ...

Wat kunnen mijn ouders doen, zodat ik dat kan bereiken?

Mijn ouders...

Wat kunnen mijn groepsgenoten doen, zodat ik dat kan bereiken?

Mijn groepsgenoten ...

Welke materialen kunnen mij helpen?

Als ik Gebruik, dan kan ik.....

Invulijst onderwijsbehoefte:

Vul alleen in als er belemmerende/bevorderende factoren of onderwijsbehoefte zijn; probeer wel te clusteren (leerlingen met dezelfde behoeften bij elkaar).

a.1 Leergebied overstijgend sociale competentie en gedrag			Namen:
Bevorderend	Belemmerend	Onderwijsbehoefte	
a.2 Leergebied overstijgend werkhouding en taakaanpak			Namen:
Bevorderend	Belemmerend	Onderwijsbehoefte	
a.3 Leergebied overstijgend zelfstandigheid en redzaamheid			Namen:
Bevorderend	Belemmerend	Onderwijsbehoefte	
b.1 Leergebied taal			Namen:
Bevorderend	Belemmerend	Onderwijsbehoefte	
b.4 Leergebied specifiek rekenen en wiskunde			Namen:
Bevorderend	Belemmerend	Onderwijsbehoefte	
Motoriek			Namen:
Bevorderend	Belemmerend	Onderwijsbehoefte	

Formulier groepsbespreking groep 1-2

groep: _____ datum: _____

leerkracht: _____ periode: _____

Inventariseren van vragen en gesprekspunten	IB: Leerkracht:
Evalueren vorig groepsplannen	Taal: Rekenen:
Aandachtspunten voor de hele groep	
Signaleren van leerlingen die extra aandacht nodig hebben. Indeling in zorgniveaus	Niveau 2: Niveau 3: Niveau 4: Niveau 5:
Verhelderen/aanscherpen van onderwijsbehoeften	
Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften per vakgebied (mede op grond van methode en niet methodetoetsen).	Cito Taal voor kleuters: Cito Rekenen: KIJK / Zien:
Opstellen van nieuw groepsplan	
Begeleidingsvraag leerkracht	
Aanmelding leerlingenbespreking / onderzoek	
Samenvatting van belangrijkste afspraken en besluiten	

Formulier groepsbespreking groep 3

groep: _____ datum: _____

leerkracht: _____ periode: _____

Inventariseren van vragen en gesprekspunten	IB: Leerkracht:
Evalueren vorig groepsplannen	Lezen:
Aandachtspunten voor de hele groep	
Signaleren van leerlingen die extra aandacht nodig hebben. Indeling in zorgniveaus	Niveau 2: Niveau 3: Niveau 4: Niveau 5:
Verhelderen/aanscherpen van onderwijsbehoeften	
Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften per vakgebied (mede op grond van methode en niet methodetoetsen / onderwijsbehoeften / leerstijl). Denk ook aan (meer) begaafde leerlingen.).	Cito lezen: Cito begrijpend lezen: Cito spelling: Cito rekenen: Cito Woordenschat: Zien: VLL:
Opstellen van nieuw groepsplan	
Begeleidingsvraag leerkracht	
Aanmelding leerlingenbespreking	
Samenvatting van belangrijkste afspraken en besluiten	

Formulier groepsbespreking groep 4 t/m 8

groep: _____ datum: _____

leerkracht: _____ periode: _____

Inventariseren van vragen en gesprekspunten	IB: Leerkracht:
Evalueren vorig groepsplannen	Lezen: Spelling:
Aandachtspunten voor de hele groep	
Signaleren van leerlingen die extra aandacht nodig hebben. Indeling in zorgniveaus	Niveau 2: Niveau 3: Niveau 4: Niveau 5:
Verhelderen/aanscherpen van onderwijsbehoeften	
Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften per vakgebied (mede op grond van methode en niet methodetoetsen).	Cito lezen: Cito begrijpend lezen: Cito spelling: Cito rekenen: Cito Woordenschat: Zien:
Opstellen van nieuw groepsplan	
Begeleidingsvraag leerkracht	
Aanmelding leerlingenbespreking	
Samenvatting van belangrijkste afspraken en besluiten	

